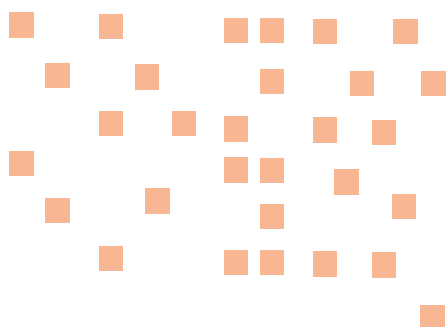

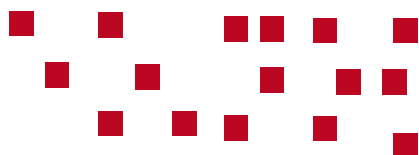
LIBERIA

SYTUACJA BEZPIECZEŃSTWA

**Sytuacja bezpieczeństwa i zagrożenia
dla ludności cywilnej w Liberii**

**DPU-WIKP-424/35/2026
22.01.2026**

TREŚĆ ZLECENIA

Proszę o informację na temat sytuacji bezpieczeństwa w Liberii.

INFORMACJE DEMOGRAFICZNE

LUDNOŚĆ

Populacja Liberii liczy około 5,6 mln osób.^[1]

SKŁAD ETNICZNY

Kpelle 20,2%, Bassa 13,6%, Grebo 9,9%, Gio 7,9%, Mano 7,2%, Kru 5,5%, Lorma 4,8%, Krahn 4,5%, Kissi 4,3%, Mandingo 4,2%, Vai 3,8%, Gola 3,8%, Gbandi 2,9%, Mende 1,7%, Sapo 1%, Belle 0,7%, Dey 0,3%, inne grupy etniczne 0,4%, inni Afrykanie 3%, ludność nieafrykańska 0,2%.^[2]

SKŁAD RELIGIJNY

Chrześcijananie stanowią 84,9% społeczności Liberii, muzułmanie 12%, wyznawcy religii tradycyjnych 0,5%, inni 0,1%, natomiast osoby które nie deklarują żadnego wyznania to 2,6%.^[3]

USTRÓJ I SYTUACJA POLITYCZNA

USTRÓJ

Położona w Afryce Zachodniej Liberia jest republiką prezydencką, która uzyskała niepodległość w 1847 r.^[4] Kraj ten nigdy nie został podporządkowany politycznie przez żadne z kolonialnych mocarstw.^[5]

Liberia powstała jako niepodległa, uznawana międzynarodowo republika dla byłych czarnych niewolników z USA, z systemem władzy wzorowanym na amerykańskim.^[6] Nazwa kraju wywodzi się od łacińskiego słowa „liber”, oznaczającego „wolny”.^[7]

¹ CIA (Central Intelligence Agency), The World Factbook. Liberia, 14.01.2026, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/liberia/#geography>

² CIA (Central Intelligence Agency), The World Factbook. Liberia, 14.01.2026, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/liberia/#geography>

³ CIA (Central Intelligence Agency), The World Factbook. Liberia, 14.01.2026, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/liberia/#geography>

⁴ PAP (Polska Agencja Prasowa), Liberia, 10.07.2019, <https://www.pap.pl/kraje-swiata/liberia.html>

⁵ PCSA (Polskie Centrum Studiów Afrykanistycznych), Liberia: Inne oblicze kolonializmu, 05.04.2018, <https://pcsa.org.pl/liberia-inne-oblicze-kolonializmu/>

⁶ PISM (Polski Instytut Spraw Międzynarodowych), Liberia, Liberia - udany transfer władzy, 20.12.2023, <https://www.pism.pl/publikacje/liberia-udany-transfer-wladzy>

⁷ CIA (Central Intelligence Agency), The World Factbook. Liberia, 14.01.2026, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/liberia/#geography>

Przybyli na obszar Liberii osadnicy byli w dużej większości, mówiącymi po angielsku, chrześcijanami – baptystami i metodystami.^[8]

PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY

Liberia podzielona jest na 15 hrabstw; Bomi, Bong, Gbarpolu, Grand Bassa, Grand Cape Mount, Grand Gedeh, Grand Kru, Lofa, Margibi, Maryland, Montserrado, Nimba, River Cess, River Gee, Sinoe.^[9]

Mapa. Podział administracyjny Liberii.^[10]

⁸ PCSA (Polskie Centrum Studiów Afrykanistycznych), Liberia: Inne oblicze kolonializmu, 05.04.2018, <https://pcsa.org.pl/liberia-inne-oblicze-kolonializmu/>

⁹ CIA (Central Intelligence Agency), The World Factbook. Liberia, 14.01.2026, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/liberia/#geography>

¹⁰ Wikimedia, File:Liberia, administrative divisions - de - colored.svg, (CC BY-SA 3.0), 25.10.2012, https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Liberia_administrative_divisions_-_de_-_colored.svg

STRUKTURA WŁADZY

GŁOWA PAŃSTWA

Głową państwa jest prezydent wybierany bezpośrednio w głosowaniu powszechnym (w 2 turach, w razie potrzeby), na 6-letnią kadencję. Urząd może sprawować przez dwie kadencje.^{[11][12]}

Aktualnym prezydentem Liberii jest **Joseph BOAKAI** (od 22 stycznia 2024 r.).^[13]

Kolejne wybory przewidziane są na październik 2029 r. (ostatnie odbyły się: pierwsza tura w dniu 10 października 2023 r., a druga tura 14 listopada 2023 r.).^[14]

RZĄD I PREMIER

Władzę wykonawczą w Liberii sprawuje rząd powoływany przez prezydenta. Prezydent pełni funkcję szefa rządu.^{[15][16]}

PARLAMENT I WYBORY PARLAMENTARNE

Władza ustawodawcza należy do 2-izbowego parlamentu, złożonego z Senatu i Izby Reprezentantów, wybranego w wyborach powszechnych. Senat, o kadencji 9-letniej, liczy 30 członków, a w skład Izby Reprezentantów wchodzi obecnie 73 deputowanych wybranych na 6 lat.^[17]

Ostatnie wybory do Izby Reprezentantów odbyły się dnia 10 października 2023 r. Zwyciężył je **Koalicja na rzecz Zmian Demokratycznych (Coalition for Democratic Change – CDC)**, która zdobyła 25 miejsc w parlamencie. **Partia Jedności (Unity Party – UP)** zajęła drugie miejsce z 11 mandatami, natomiast **Współpracujące Partie Polityczne (Collaborating Political Parties – CPP)** – trzecie zdobywając 6 mandatów. Ponadto w parlamencie Liberii znaleźli się reprezentanci **Ruchu na rzecz Demokracji i Odbudowy (Movement for Democracy and Reconstruction – MDR)** – 4, kandydaci niezależni – 19, inni – 8.^[18]

W tym samym dniu – 10 października 2023 r. odbyły się wybory do Izby Wyższej parlamentu. W wyniku głosowania **Koalicja na rzecz Zmian Demokratycznych (Coalition for Democratic Change – CDC)** zdobyła 6 mandatów, **Partia Jedności (Unity Party – UP)** – 1;

¹¹ PAP (Polska Agencja Prasowa), Liberia, 10.07.2019, <https://www.pap.pl/kraje-swiata/liberia.html>

¹² CIA (Central Intelligence Agency), The World Factbook. Liberia, 14.01.2026, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/liberia/#geography>

¹³ CIA (Central Intelligence Agency), The World Factbook. Liberia, 14.01.2026, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/liberia/#geography>

¹⁴ CIA (Central Intelligence Agency), The World Factbook. Liberia, 14.01.2026, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/liberia/#geography>

¹⁵ PAP (Polska Agencja Prasowa), Liberia, 10.07.2019, <https://www.pap.pl/kraje-swiata/liberia.html>

¹⁶ CIA (Central Intelligence Agency), The World Factbook. Liberia, 14.01.2026, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/liberia/#geography>

¹⁷ PAP (Polska Agencja Prasowa), Liberia, 10.07.2019, <https://www.pap.pl/kraje-swiata/liberia.html>

¹⁸ CIA (Central Intelligence Agency), The World Factbook. Liberia, 14.01.2026, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/liberia/#geography>

Ruch na rzecz Demokracji i Odbudowy (Movement for Democracy and Reconstruction – MDR) – 1; Partia Odbudowy Liberii (Liberia Restoration Party LRP) 1, kandydaci niezależni – 6.^[19]

Kolejne wybory do obu izb parlamentu są przewidziane na 2029 r.^[20]

SYSTEM PRAWNY

W Liberii obowiązuje system mieszany *common law*, oparty na prawie anglo-amerykańskim i prawie zwyczajowym.^[21]

KARA ŚMIERCI

Według ostatniego raportu Amnesty International z 2025 r. dot. kary śmierci, prawo Liberii przewiduje możliwość orzekania kary śmierci, jednak w praktyce nie jest ona wykonywana.^[22]

W okresie objętym ostatnim raportem Amnesty International (rok 2024) nie został orzeczony żaden wyrok śmierci, ani nie została wykonana żadna egzekucja. W kraju tym w ośrodkach detencyjnych przebywało 15 osób oczekujących na wykonanie egzekucji.^[23]

SYTUACJA BEZPIECZEŃSTWA

ANALIZA STATYSTYCZNA

Według danych ACLED, w Liberii w wyniku różnego rodzaju incydentów związanych z naruszeniem bezpieczeństwa zginęło łącznie: w 2023 r. 9 osób, w 2024 r. – 6, a do października 2025 r. – 14. Większość ofiar (17 z 27) stanowili cywile.^[24]

CHARAKTERYSTYKA SYTUACJI BEZPIECZEŃSTWA

Za bezpieczeństwo w kraju Liberii odpowiadają **Siły Zbrojne Liberii (ang. Armed Forces of Liberia – AFL)**, na które składa się Armia oraz Liberyjska Straż Przybrzeżna.^[25]

Siły Zbrojne Liberii są odpowiedzialne za obronę zewnętrzną oraz w niektórych przypadkach za bezpieczeństwo wewnętrzne np. gdy zaistnieje potrzeba udzielenia pomocy humanitarnej podczas klęsk żywiołowych i wspierania organów ścigania.

¹⁹ CIA (Central Intelligence Agency), The World Factbook. Liberia, 14.01.2026, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/liberia/#geography>

²⁰ CIA (Central Intelligence Agency), The World Factbook. Liberia, 14.01.2026, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/liberia/#geography>

²¹ CIA (Central Intelligence Agency), The World Factbook. Liberia, 14.01.2026, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/liberia/#geography>

²² Amnesty International, Death Sentences and Executions 2024 [ACT 50/8976/2025], 04.2025, <https://www.amnesty.org/en/documents/act50/8976/2025/en/>

²³ Amnesty International, Death Sentences and Executions 2024 [ACT 50/8976/2025], 04.2025, <https://www.amnesty.org/en/documents/act50/8976/2025/en/>

²⁴ ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Liberia, data od 01.01.2023 do 10.10.2025, dane pobrano 16.10.2025, <https://acleddata.com/data-export-tool>

²⁵ CIA (Central Intelligence Agency), The World Factbook. Liberia, 14.01.2026, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/liberia/#geography>

AFL to niewielka, lekko wyposażona armia, złożona z dwóch bojowych batalionów piechoty i jednostek wspierających, a także kilku przybrzeżnych jednostek patrolowych straży przybrzeżnej.^[26]

Aktualna sytuacja bezpieczeństwa w Liberii pozostaje wymagająca, na co wpływają rosnące napięcia wewnętrzne oraz zagrożenia transgraniczne. Kluczowe problemy to nasilająca się przestępczość transnarodowa, taka jak przemyt broni, narkotyków i ludzi, nielegalna obecność cudzoziemców w regionach przygranicznych oraz słabość instytucji odpowiedzialnych za bezpieczeństwo – czego przykładem jest konflikt między siłami zbrojnymi a policją, który w ostatnich miesiącach doprowadził do gwałtownych starć w Monrovi. Dodatkowo międzynarodowe źródła informacji wskazują na wysoki poziom przestępczości pospolitej, w tym napadów i rabunków, (zwłaszcza w zatłoczonych rejonach Monrovi).^{[27][28]}

Pod koniec lutego 2025 r. w Monrovi doszło do starć pomiędzy Siłami Zbrojnymi Liberii (AFL) a Policją Narodową Liberii (LNP). W trakcie incydentu, do który miał miejsce w dniu 26 lutego, żołnierze AFL zaatakowali policjantów w punkcie kontrolnym, w odwecie za wcześniejsze aresztowanie członków personelu wojskowego (ubranych w cywilne ubrania). Według powszechnie dostępnych źródeł informacji, starcie odzwierciedla niepokojącą rywalizację o władzę między dwiema siłami, która wynika z niejasnych kompetencji operacyjnych, nakładania się ich jurysdykcji i historycznych zaszłości. Tożsame kompetencje AFL i LNP, niespójne lub sprzeczne dyrektywy – różne agencje bezpieczeństwa mogą otrzymywać sprzeczne rozkazy od przywództwa – prowadzą do częstych starć i rywalizacji sił bezpieczeństwa, zmniejszając jednocześnie zaufanie społeczne do zdolności władz Liberii w kwestii utrzymania prawa i zapewnienia porządku.^{[29][30][31]}

W marcu 2025 r. wojsko Liberii rozpoczęło kampanię patrolową w zachodniej Liberii, która koncentrowała się na wzmocnieniu ochrony granic, ograniczeniu handlu narkotykami i nielegalnego wydobycia.^[32]

Tymczasem w lipcu 2025 r. – w ramach walki z rosnącymi zagrożeniami w południowo-wschodniej Liberii – Siły Zbrojne Liberii (AFL) zainicjowały Operację „Przywróć Nadzieję IV”, mającą na celu wzmocnienie obecności sił bezpieczeństwa oraz ograniczenie przestępstw transgranicznych i działań przemytniczych, które destabilizują region. Operacja była bezpośrednią odpowiedzią na rosnące obawy związane z transnarodowymi przestępstwami oraz nielegalną infiltracją granic

²⁶ CIA (Central Intelligence Agency), The World Factbook. Liberia, 14.01.2026, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/liberia/#geography>

²⁷ GNN (Global News Network), AFL Launches “Operation Restore Hope IV” to Tackle Security Threats in Southeastern Liberia, 17.07.2025, <https://gnnliberia.com/afl-launches-operation-restore-hope-iv-to-tackle-security-threats-in-southeastern-liberia>

²⁸ GNN (Global News Network), AFL Launches “Operation Restore Hope IV” to Tackle Security Threats in Southeastern Liberia, 17.07.2025, <https://gnnliberia.com/afl-launches-operation-restore-hope-iv-to-tackle-security-threats-in-southeastern-liberia>

²⁹ RLI (Robert Lansing Institute), The Power Struggle Between Liberia’s Armed Forces and National Police – Causes, Consequences, and Future Scenarios, 28.02.2025, <https://lansinginstitute.org/2025/02/28/the-power-struggle-between-liberias-armed-forces-and-national-police-causes-consequences-and-future-scenarios/>

³⁰ Oracle News Daily, Liberia: Causes, Consequences & Future Scenarios Power Struggle Between Armed Forces and Police, 03.03.2025, <https://oracledaily.com/2025/03/03/liberia-causes-consequences-future-scenarios-power-struggle-between-armed-forces-and-police/>

³¹ The New Dawn Liberia, “Complete lawlessness”, 27.02.2025, <https://www.thenewdawnliberia.com/complete-lawlessness/>

³² GNN (Global News Network), AFL Launches “Operation Restore Hope IV” to Tackle Security Threats in Southeastern Liberia, 17.07.2025, <https://gnnliberia.com/afl-launches-operation-restore-hope-iv-to-tackle-security-threats-in-southeastern-liberia>

w miastach przygranicznych i obszarach wiejskich w hrabstwach Grand Gedeh, Sinoe, Maryland i River Gee.^[33]

W ramach trwającej kilka tygodni operacji, AFL prowadziło patrole lądowe i rzeczne, koncentrując się na znanych przejściach granicznych i węzłach nielegalnej migracji. Liberyjska Straż Przybrzeżna również została rozmieszczona w celu zabezpieczenia południowo-wschodnich wód kraju. Ich misja objęła przechwytywanie podejrzanych ruchów morskich, zakłócanie potencjalnych szlaków handlu ludźmi i zapobieganie przedostawaniu się do kraju osób lub grup, które zagrażają wewnętrznemu pokojowi Liberii.^[34]

USTAWODAWSTWO SPECJALNE

Nie znaleziono informacji wskazujących na to, by w Liberii obecnie ustawodawstwo specjalne typu: stan wojenny, operacja specjalna, godzina policyjna itp.

SYTUACJA LUDNOŚCI CYWILNEJ

ANALIZA STATYSTYCZNA

Według danych ACLED, w kraju Liberii w wyniku różnego rodzaju incydentów związanych z naruszeniem bezpieczeństwa zginęło łącznie: w 2023 r. 2 osoby, w 2024 r. – 4, a do października 2025 r. – 11. Większość ofiar (10 osób) zginęła w wyniku przemocy tłumowej. Pozostałe (7 osób) w wyniku ataków – w większości przypadków niezidentyfikowanych ugrupowań zbrojnych.^[35]

W całym okresie od początku 2023 r. do października 2025 r. najbardziej niebezpiecznym regionem dla ludności cywilnej były hrabstwa: Montserrado, gdzie zginęło 6 osób oraz River Gee (4 ofiary śmiertelne).^[36]

³³ GNN (Global News Network), AFL Launches "Operation Restore Hope IV" to Tackle Security Threats in Southeastern Liberia, 17.07.2025, <https://gnnliberia.com/afl-launches-operation-restore-hope-iv-to-tackle-security-threats-in-southeastern-liberia>

³⁴ GNN (Global News Network), AFL Launches "Operation Restore Hope IV" to Tackle Security Threats in Southeastern Liberia, 17.07.2025, <https://gnnliberia.com/afl-launches-operation-restore-hope-iv-to-tackle-security-threats-in-southeastern-liberia>

³⁵ ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Liberia, Atakowani: Cywile, data od 01.01.2023 do 10.10.2025, dane pobrano 16.10.2025, <https://acleddata.com/data-export-tool>

³⁶ ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Liberia, Atakowani: Cywile, data od 01.01.2023 do 10.10.2025, dane pobrano 16.10.2025, <https://acleddata.com/data-export-tool>

Prowincja (admin1)	Liczba zdarzeń	Liczba ofiar
Montserrat	9	6
River Gee	3	4
Sinoe	1	3
Maryland	3	2
Nimba	10	2
Gbarpolu	1	0
Grand Bassa	1	0
Suma	30	17

Tabela. Liczba śmiertelnych ofiar cywilnych w poszczególnych jednostkach administracyjnych w okresie: 01.01.2023-10.10.2025 (tabela przygotowana przez WIKP w programie PowerBI, na podstawie danych ACLED).^[37]

Mapa. Regiony największego ryzyka dla ludności cywilnej w 01.01.2023-10.10.2025 (mapa przygotowana przez WIKP w programie PowerBI, na podstawie danych ACLED).^[38]

ZAGROŻENIA DLA CYWILÓW ZWIĄZANE Z KONFLIKTEM ZBROJNYM

DZIAŁANIA WOJENNE

W okresie od początku 2023 r. do października 2025 r. na terenie Liberii nie odnotowano regularnych działań zbrojnych, które spowodowałyby straty wśród ludności cywilnej.^[39]

³⁷ ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Liberia, Atakowani: Cywile, data od 01.01.2023 do 10.10.2025, dane pobrano 16.10.2025, <https://acleddata.com/data-export-tool>

³⁸ ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Liberia, Atakowani: Cywile, data od 01.01.2023 do 10.10.2025, dane pobrano 16.10.2025, <https://acleddata.com/data-export-tool>

³⁹ ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Liberia, Atakowani: Cywile, data od 01.01.2023 do 10.10.2025, dane pobrano 16.10.2025, <https://acleddata.com/data-export-tool>

DZIAŁANIA PARTYZANCKIE

W okresie od początku 2023 r. do października 2025 r. na terenie Liberii nie odnotowano działań partyzanckich, które spowodowałyby straty wśród ludności cywilnej.^[40]

DZIAŁANIA ODWETOWE

W okresie od początku 2023 r. do października 2025 r. na terenie Liberii nie odnotowano działań odwetowych, które spowodowałyby straty wśród ludności cywilnej.^[41]

SYTUACJA HUMANITARNA W STREFACH KONFLIKTU ZBROJNEGO

Po latach wojen domowych (lata 1989–1997 oraz 2003 r.)^[42], Liberia wciąż zмага się z ich następstwami, w tym utrudnionym dostępem do żywności, opieki zdrowotnej i innych podstawowych usług. Liberia plasuje się w czołówce krajów w Globalnym Indeksie Głodu z 2025 r., z wynikiem około 30 punktów (kategoria „poważna”).^{[43][44][45]} 63% ludności Liberii żyje w wielowymiarowym ubóstwie, 30% dzieci poniżej piątego roku życia ma zaburzenia wzrostu, a 3% cierpi na ostre niedożywienie.^[46]

W Liberii odnotowuje się wysoką śmiertelność dzieci związaną ze złym odżywianiem. Dodatkowo słaby system opieki zdrowotnej, prowadzi niejednokrotnie do zgonów, których można było uniknąć.^[47]

Według ogólnodostępnych źródeł informacji trudna sytuacja w Liberii wynika m.in. z ograniczeń polityki rolnej i żywnościowej. Pomimo żyznej ziemi i korzystnego klimatu w kraju, krajowa produkcja żywności pozostaje niska, co sprawia, że Liberia jest w dużym stopniu uzależniona od importu i podatna na globalne wahania cen.^[48]

Sytuację komplikuje także wysokie bezrobocie i niedostateczne zatrudnienie, które ograniczają zdolność gospodarstw domowych do zakupu żywności nawet wtedy, gdy jest ona dostępna. Dla wielu rodzin głód nie jest już sezonowy, ale stał się codzienną rzeczywistością kształtowaną przez trudności gospodarcze.^[49]

⁴⁰ ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Liberia, Atakowani: Cywile, data od 01.01.2023 do 10.10.2025, dane pobrano 16.10.2025, <https://acleddata.com/data-export-tool>

⁴¹ ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Liberia, Atakowani: Cywile, data od 01.01.2023 do 10.10.2025, dane pobrano 16.10.2025, <https://acleddata.com/data-export-tool>

⁴² UNIC.UN (UNIC Warsaw, Ośrodek Informacji ONZ w Warszawie), Konflikty w Afryce, <https://www.unic.un.org.pl/afryka/index.php?id=2#:~:text=LIBERIA&text=Pierwsza%20wojna%20domowa%20w%20Liberii,ponownie%208%20lipca%202003%20roku>.

⁴³ Smart News Liberia, <https://smartnewsliberia.com/global-hunger-index-2025-ranks-liberia-among-worlds-worst-as-boakai-administration-faces-food-security-crisis>

⁴⁴ MarysMeals, Liberia, GLOBAL HUNGER INDEX 2025 RANKS LIBERIA AMONG WORLD'S WORST AS BOAKAI ADMINISTRATION FACES FOOD SECURITY CRISIS, 19.01.2026, <https://www.marysmeals.pl/co-robimy/gdzie-pracujemy/liberia>

⁴⁵ PISM (Polski Instytut Spraw Międzynarodowych), Liberia - udany transfer władzy, 20.12.2023, <https://www.pism.pl/publikacje/liberia-udany-transfer-wladzy>

⁴⁶ Reliefweb, WFP Liberia Country Brief, May 2025, <https://reliefweb.int/report/liberia/wfp-liberia-country-brief-may-2025>

⁴⁷ Smart News Liberia, <https://smartnewsliberia.com/global-hunger-index-2025-ranks-liberia-among-worlds-worst-as-boakai-administration-faces-food-security-crisis>

⁴⁸ Smart News Liberia, <https://smartnewsliberia.com/global-hunger-index-2025-ranks-liberia-among-worlds-worst-as-boakai-administration-faces-food-security-crisis>

⁴⁹ Smart News Liberia, <https://smartnewsliberia.com/global-hunger-index-2025-ranks-liberia-among-worlds-worst-as-boakai-administration-faces-food-security-crisis>

ZAGROŻENIA DLA CYWILÓW NIEZWIĄZANE Z KONFLIKTEM ZBROJNYM

TERRORYZM

W okresie od początku 2023 r. do października 2025 r. na terenie Liberii nie odnotowano zdarzeń o charakterze terrorystycznym.^[50]

POZAPRAWNE EGZEKUCJE, UPROWADZENIA, POGROMY

W okresie od początku 2023 r. do października 2025 r. na terenie Liberii najwięcej cywilów zginęło w wyniku przemocy tłumu (10 osób).^[51]

29 grudnia 2024 r. tłum zabił dwie osoby w Peynesville (Monrovia) oskarżone o kradzież motocyklu.^[52]

6 lipca 2025 r. tłum zaatakował i zabił 3 osoby oskarżone o czary. Do zdarzenia doszło w Sanquen Village w związku ze śmiercią kobiety i dwójki jej dzieci, które korzystały z praktyk magicznych. Ofiary przed śmiercią były torturowane.^[53]

W dniu 19 sierpnia 2025 r. tłum zabił 77-letnią kobietę oskarżoną o czary. Do zdarzenia doszło w Twansiebo (Maryland) po tym jak ofiara została oskarżona o spowodowanie śmierci córki szefa wioski. W związku ze zdarzeniem aresztowano 5 podejrzanych.^[54]

W tym samym czasie członkowie niezidentyfikowanych ugrupowań zbrojnych zabili 6 osób.^[55]

W dniu 22 lutego 2023 r. członkowie niezidentyfikowanego ugrupowania zbrojnego wtargnęli do domu byłego senatora w Monrovii. W wydarzeniu zginęła jego siostrzenica.^[56]

15 sierpnia 2025 r. członkowie niezidentyfikowanego ugrupowania zbrojnego zabili 3 cywilów w Fish Town (River Gee). Do zabójstwa doszło w związku ze sporami o ziemię pomiędzy lokalną ludnością i robotnikami z Burkina Faso. Ponad 20 osób zostało aresztowanych w związku z tym incydem.^[57]

⁵⁰ ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Liberia, Atakowani: Cywile, data od 01.01.2023 do 10.10.2025, dane pobrano 16.10.2025, <https://acleddata.com/data-export-tool>

⁵¹ ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Liberia, Atakowani: Cywile, data od 01.01.2023 do 10.10.2025, dane pobrano 16.10.2025, <https://acleddata.com/data-export-tool>

⁵² ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Liberia, Atakowani: Cywile, data od 01.01.2023 do 10.10.2025, dane pobrano 16.10.2025, <https://acleddata.com/data-export-tool>

⁵³ ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Liberia, Atakowani: Cywile, data od 01.01.2023 do 10.10.2025, dane pobrano 16.10.2025, <https://acleddata.com/data-export-tool>

⁵⁴ ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Liberia, Atakowani: Cywile, data od 01.01.2023 do 10.10.2025, dane pobrano 16.10.2025, <https://acleddata.com/data-export-tool>

⁵⁵ ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Liberia, Atakowani: Cywile, data od 01.01.2023 do 10.10.2025, dane pobrano 16.10.2025, <https://acleddata.com/data-export-tool>

⁵⁶ ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Liberia, Atakowani: Cywile, data od 01.01.2023 do 10.10.2025, dane pobrano 16.10.2025, <https://acleddata.com/data-export-tool>

⁵⁷ ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Liberia, Atakowani: Cywile, data od 01.01.2023 do 10.10.2025, dane pobrano 16.10.2025, <https://acleddata.com/data-export-tool>

W Liberii zdarzają się także incydentalne przypadki pozaprawnych zabójstw dokonywanych przez funkcjonariuszy służb bezpieczeństwa.^[58]

W dniu 20 stycznia 2023 r. oficer Sił Zbrojnych Liberii, Abu Konneh, został powiązany z aresztowaniem, torturami, pobiciem i zabójstwem człowieka zidentyfikowanego jako Abraham Hanson Wleh. Zmarły został zatrzymany pod zarzutem kradzieży.^[59]

17 kwietnia 2024 r. funkcjonariusze policji śmiertelnie pobili cywila w Paynessville (Monrovia).^[60]

PRZEMOC STOSOWANA W TRAKCIE DEMONSTRACJI I PROTESTÓW

Konstytucja przewiduje wolności zgromadzeń i zrzeszania się, a rząd ogólnie respektuje te prawa.^[61]

W okresie od początku 2023 r. do października 2025 r. na terenie Liberii odbyło się 120 protestów, w tym 19 protestów z interwencją służb bezpieczeństwa oraz gwałtownych demonstracji. Nie odnotowano jednak ofiar śmiertelnych wśród ludności cywilnej.^[62]

PRZESTĘPCZOŚĆ ZORGANIZOWANA

W Liberii nie ma skonsolidowanej obecności tradycyjnych grup mafijnych, choć niektóre młodzieżowe gangi w Monrovi, działające w lokalnych społecznościach, wykazują formy zorganizowanej organizacji przestępczej. Gangi te niekiedy przyjmują hierarchie wzorowane na wojennych strukturach dowodzenia i międzynarodowych organizacji przestępczych. Ich działalność obejmuje kradzieże, rozboje z bronią w rękę, wymuszenia oraz handel narkotykami i ludźmi. Chociaż grupy te posługują się głównie maczetami i nożami, niektóre nabywają broń palną, aby wzmocnić swój status i potencjał operacyjny.^[63]

Sieci przestępcze w Liberii składają się zazwyczaj z młodzieży połączonej więzami etnicznymi, rodzinnymi itp., a większość jej członków to obywatele Liberii. Chociaż zazwyczaj działają one oportunistycznie i przy minimalnej strukturze formalnej, sieci te utrzymują szeroki zasięg terytorialny, obejmując różne części kraju, w tym stolicę, Monrovię, obszary przygraniczne i regiony górnicze. Powiązania transnarodowe występują, szczególnie w przypadku handlu ludźmi, nielegalnym górnictwie, przemyśle drewna, zasobami nieodnawialnymi i narkotykami, gdzie zidentyfikowano współpracę z podmiotami z całej Afryki Zachodniej i spoza niej.^[64]

Podmioty powiązane z państwem odgrywają znaczącą negatywną rolę w utrzymywaniu i czerpaniu zysków z przestępczości zorganizowanej w Liberii. Na

⁵⁸ USDOS (US Department of State), 2024 Country Reports on Human Rights Practices: Liberia, 12.08.2025, <https://www.state.gov/reports/2024-country-reports-on-human-rights-practices/liberia/>

⁵⁹ Front Page Africa Online, Armed Forces of Liberia Officer Linked to Murder, 09.02.2023, <https://frontpageafricaonline.com/news/armed-forces-of-liberia-officer-linked-to-murder/>

⁶⁰ ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Liberia, Atakowani: Cywile, data od 01.01.2023 do 10.10.2025, dane pobrano 16.10.2025, <https://acleddata.com/data-export-tool>

⁶¹ USDOS (US Department of State), 2023 Country Report on Human Rights Practices: Liberia, 23.04.2024, <https://www.state.gov/reports/2023-country-reports-on-human-rights-practices/liberia/>

⁶² ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Liberia, Atakowani: Cywile, data od 01.01.2023 do 10.10.2025, dane pobrano 16.10.2025, <https://acleddata.com/data-export-tool>

⁶³ The Organized Crime Index, Liberia, <https://ocindex.net/country/liberia>

⁶⁴ The Organized Crime Index, Liberia, <https://ocindex.net/country/liberia>

wielu szczeblach władzy urzędnicy są zamieszani w handel narkotykami, nielegalną wycinkę lasów oraz są winni korupcji. Ponadto istnieją doniesienia o wymuszeniach dokonywanych przez urzędników państwowych, co odzwierciedla systematyczne nadużywanie władzy dla osobistych korzyści.^[65]

PRAWNE I PRAKTYCZNE ASPEKTY DOTYCZĄCE ZMIANY MIEJSCA POBYTU

PRZEPISY REGULUJĄCE SWOBODĘ PRZEMIESZCZANIA SIĘ

Prawo Liberii przewiduje swobodę przemieszczania się wewnętrznego, podróży zagranicznych, emigracji i repatriacji, a rząd ogólnie respektuje te prawa.^[66]

MIGRACJE WEWNĘTRZNE

W Liberii 53,1% całej populacji mieszka na obszarach miejskich, zwłaszcza w Wielkiej Monrovii, która składa się z miast Monrovia i Paynesville, Townships of Congo Town, Westpoint, Gardersville, Bardenersville i Borough of New Kru Town, gdzie mieszka ponad 40% Liberyjczyków.^[67]

Migracje wewnętrzne w Liberii są kształtowane przez powojenne przesiedlenia, migracje ze wsi do miast oraz powodowane przez presję ekonomiczną i nierównomierny rozwój poszczególnych hrabstw.^{[68][69]}

Najnowsze analizy oparte na spisach ludności wskazują na silny napływ ludności do Monrovii i innych ośrodków miejskich, napędzany poszukiwaniem pracy, edukacji i usług, podczas gdy niektóre hrabstwa nadal doświadczają długotrwałego spadku liczby ludności.^[70]

Migranci są zazwyczaj młodszy niż ogół populacji. Równowaga płci różni się w zależności od hrabstwa, ale ogólna migracja jest nieznacznie przesunięta w stronę mężczyzn i dotyczy przepływów związanych z pracą. Migranci często mają wyższy poziom wykształcenia niż ogół społeczeństwa.^[71]

⁶⁵ The Organized Crime Index, Liberia, <https://ocindex.net/country/liberia>

⁶⁶ USDOS (US Department of State), 2023 Country Report on Human Rights Practices: Liberia, 23.04.2024, <https://www.state.gov/reports/2023-country-reports-on-human-rights-practices/liberia/>

⁶⁷ Integral Human Development, Liberia, <https://migrants-refugees.va/country-profile/liberia>

⁶⁸ LISGIS (Liberia Institute of Statistics and Geo – Information Service), 2022 Liberia Population and Housing Census, Thematic Report on Migration and Urbanization, <https://share.google/QhfuXwd7ptpQs9qk9>

⁶⁹ LISGIS (Liberia Institute of Statistics and Geo – Information Service), 2022 Liberia Population and Housing Census, Thematic Report on Migration and Urbanization, <https://share.google/QhfuXwd7ptpQs9qk9>

⁷⁰ LISGIS (Liberia Institute of Statistics and Geo – Information Service), 2022 Liberia Population and Housing Census, Thematic Report on Migration and Urbanization, <https://share.google/QhfuXwd7ptpQs9qk9>

⁷¹ LISGIS (Liberia Institute of Statistics and Geo – Information Service), 2022 Liberia Population and Housing Census, Thematic Report on Migration and Urbanization, <https://share.google/QhfuXwd7ptpQs9qk9>

WEWNĘTRZNI UCHODźCY

W Liberii nie ma obecnie osób wewnętrźnie przesiedlonych (IDP) – długoterminowych lub związanych z konfliktami. Jednak krótkoterminowe przesiedlenia wewnętrzne nadal występują z powodu klęsk żywiołowych takich jak powodzie, czy susze.^{[72][73]} W latach 2008–2024 w Liberii odnotowano 68 000 przesiedleń wewnętrznych spowodowanych katastrofami. Pod koniec 2024 r. nie odnotowano żadnych uchodźców wewnętrznych w Liberii.^[74]

Pod koniec 2025 r. również nie było w Liberii osób wewnętrźnie przesiedlonych.^[75]

UCHODźCY W KRAJACH SĄSIEDNICH

Uchodźcy. W ogólnodostępnych źródłach informacji nie odnotowano aktualnie fal uchodźców z Liberii do krajów ościennych.

Migranci zarobkowi. W 2019 r. było 219.338 emigrantów z Liberii, co stanowi ponad 4% ogółu ludności tego kraju. Pięć głównych krajów docelowych dla Liberyjczyków to Stany Zjednoczone Ameryki (92,311), Ghana (34,234), Wybrzeże Kości Słoniowej (27,962), Nigeria (21,522) i Sierra Leone (9,393). Wysokie bezrobocie i stosunkowo niskie wynagrodzenia dla profesjonalistów w Liberii sprawiają, że emigracja wykwalifikowanych ludzi jest szczególnie atrakcyjna dla młodych profesjonalistów.^[76]

PODSUMOWANIE

Liberia jest republiką prezydencką. Prawo tego kraju przewiduje karę śmierci, jednak nie jest ona wykonywana.

Na terenie Liberii aktualnie nie odnotowuje się żadnych działań zbrojnych z udziałem wojska, a ludność cywilna tego kraju nie jest celem systematycznych ataków.

W Liberii nie dochodzi aktualnie do wewnętrznych lub zagranicznych przymusowych przesiedleń.

⁷² Integral Human Development, Liberia, <https://migrants-refugees.va/country-profile/liberia>

⁷³ IDMC (Internal Displacement Monitoring Centre), Liberia, Displacement Data, <https://www.internal-displacement.org/countries/liberia>

⁷⁴ IDMC (Internal Displacement Monitoring Centre), Liberia, Displacement Data, <https://www.internal-displacement.org/countries/liberia>

⁷⁵ UNHCR (United Nations High Commissioner for Refugees), Liberia, 11.2025, <https://data.unhcr.org/en/country>

⁷⁶ Integral Human Development, Liberia, <https://migrants-refugees.va/country-profile/liberia>

ZASTRZEŻENIE

Niniejsze opracowanie tematyczne zostało przygotowane przez Wydział Informacji o Krajach Pochodzenia Urzędu do Spraw Cudzoziemców na potrzeby prowadzenia postępowań w sprawach o udzielenie ochrony międzynarodowej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Opracowanie na temat sytuacji bezpieczeństwa może być pomocne w szczególności w sprawach rozpatrywanych w oparciu o **art. 15 pkt. 3 oraz art. 18 pkt. 1. Ustawy o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium RP z dn. 13 czerwca 2003 z późn. zmianami.**

Treść opracowania nie przesądza jednak o wyniku decyzji w indywidualnym postępowaniu administracyjnym, gdyż zawsze brana jest pod uwagę całość zgromadzonego materiału dowodowego i indywidualny charakter sprawy.

Informacje zamieszczone w niniejszym opracowaniu pochodzą w większości z publicznie dostępnych źródeł. Zostały one zebrane i opracowane przy zachowaniu zasady neutralności i obiektywizmu, a także z dołożeniem najwyższej staranności – tak, by odzwierciedlały aktualny w chwili publikacji opracowania stan wiedzy na prezentowany temat, a także pochodziły z różnych źródeł.

Terminologia użyta w niniejszym opracowaniu nie jest terminologią prawniczą. Określenia takie jak „prześladowanie”, „dyskryminacja”, „konflikt” itp. używane mogą być, za materiałami źródłowymi, w znaczeniu potocznym i nie są tożsame z definicjami podanymi w ustawie z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Niniejsze opracowanie zawiera wyłącznie informacje, poglądy i opinie prezentowane przez autorów materiałów źródłowych. Oświadczenia i oceny zawarte w niniejszym opracowaniu nie są i nie mogą być uważane za oświadczenia i oceny własne Urzędu do Spraw Cudzoziemców. Niniejsze opracowanie nie jest także i nie może być uważane za jakąkolwiek deklarację polityczną polskich władz.

Urząd do Spraw Cudzoziemców nie ponosi odpowiedzialności prawnej za publikowane w opracowaniu treści ani nie jest zobowiązany do publikacji jego aktualizacji, a także nie ponosi odpowiedzialności za sposób wykorzystania udostępnionych informacji.

Informujemy, że autorskie prawa majątkowe do niniejszego opracowania, w tym prawo do jego rozpowszechniania i publicznego udostępniania w Internecie, przysługują wyłącznie Urzędowi do Spraw Cudzoziemców (adres: ul. Koszykowa 16, 00-564 Warszawa; NIP: 5262548316; REGON: 017315012).

BIBLIOGRAFIA

1. ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Liberia, data od 01.01.2023 do 10.10.2025, dane pobrano 16.10.2025, <https://acleddata.com/data-export-tool>
2. Amnesty International, Death Sentences and Executions 2024 [ACT 50/8976/2025], 04.2025, <https://www.amnesty.org/en/documents/act50/8976/2025/en/>
3. CIA (Central Intelligence Agency), The World Factbook. Liberia, 14.01.2026, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/liberia/geography>
4. Front Page Africa Online, Armed Forces of Liberia Officer Linked to Murder, 09.02.2023, <https://frontpageafricaonline.com/news/armed-forces-of-liberia-officer-linked-to-murder/>
5. GNN (Global News Network), AFL Launches "Operation Restore Hope IV" to Tackle Security Threats in Southeastern Liberia, 17.07.2025, <https://gnnliberia.com/afl-launches-operation-restore-hope-iv-to-tackle-security-threats-in-southeastern-liberia>
6. IDMC (Internal Displacement Monitoring Centre), Liberia, Displacement Data, <https://www.internal-displacement.org/countries/liberia>
7. Integral Human Development, Liberia, <https://migrants-refugees.va/country-profile/liberia>
8. LISGIS (Liberia Institute of Statistics and Geo – Information Service), 2022 Liberia Population and Housing Census, Thematic Report on Migration and Urbanization, <https://share.google/QhfuXwd7ptpQs9qk9>
9. MarysMeals, Liberia, GLOBAL HUNGER INDEX 2025 RANKS LIBERIA AMONG WORLD'S WORST AS BOAKAI ADMINISTRATION FACES FOOD SECURITY CRISIS, 19.01.2026, <https://www.marysmeals.pl/co-robimy/gdzie-pracujemy/liberia>
10. Oracle News Daily, Liberia: Causes, Consequences & Future Scenarios Power Struggle Between Armed Forces and Police, 03.03.2025, <https://oraclenewsdaily.com/2025/03/03/liberia-causes-consequences-future-scenarios-power-struggle-between-armed-forces-and-police/>
11. PAP (Polska Agencja Prasowa), Liberia, 10.07.2019, <https://www.pap.pl/kraje-swiata/liberia.html>
12. PCSA (Polskie Centrum Studiów Afrykanistycznych), Liberia: Inne oblicze kolonializmu, 05.04.2018, <https://pcsa.org.pl/liberia-inne-oblicze-kolonializmu/>
13. PISM (Polski Instytut Spraw Międzynarodowych), Liberia, Liberia - udany transfer władzy, 20.12.2023, <https://www.pism.pl/publikacje/liberia-udany-transfer-wladzy>
14. Reliefweb, WFP Liberia Country Brief, May 2025, <https://reliefweb.int/report/liberia/wfp-liberia-country-brief-may-2025>
15. RLI (Robert Lansing Institute), The Power Struggle Between Liberia's Armed Forces and National Police – Causes, Consequences, and Future Scenarios, 28.02.2025, <https://lansinginstitute.org/2025/02/28/the-power-struggle-between-liberias-armed-forces-and-national-police-causes-consequences-and-future-scenarios/>

16. Smart News Liberia, <https://smartnewsliberia.com/global-hunger-index-2025-ranks-liberia-among-worlds-worst-as-boakai-administration-faces-food-security-crisis>
17. The New Dawn Liberia, "Complete lawlessness", 27.02.2025, <https://www.thenewdawnliberia.com/complete-lawlessness/>
18. The Organized Crime Index, Liberia, <https://ocindex.net/country/liberia>
19. UNIC.UN (UNIC Warsaw, Ośrodek Informacji ONZ w Warszawie), Konflikty w Afryce, <https://www.unic.un.org.pl/afryka/index.php?id=2/:~:text=LIBERIA&text=Pierwsza%20wojna%20domowa%20w%20Liberii,ponownie%20%20lipca%202003%20roku.>
20. UNHCR (United Nations High Commissioner for Refugees), Liberia, 11.2025, <https://data.unhcr.org/en/country>
21. USDOS (US Department of State), 2023 Country Report on Human Rights Practices: Liberia, 23.04.2024, <https://www.state.gov/reports/2023-country-reports-on-human-rights-practices/liberia/>
22. USDOS (US Department of State), 2024 Country Reports on Human Rights Practices: Liberia, 12.08.2025, <https://www.state.gov/reports/2024-country-reports-on-human-rights-practices/liberia/>
23. Wikimedia, File:Liberia, administrative divisions - de - colored.svg, (CC BY-SA 3.0), 25.10.2012, https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Liberia_administrative_divisions_-_de_-_colored.svg